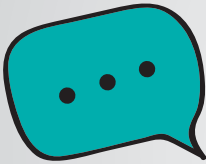

VODIČ ZA RODITELJE

ZAJEDNO PROTIV RAKA GRLIĆA MATERICE

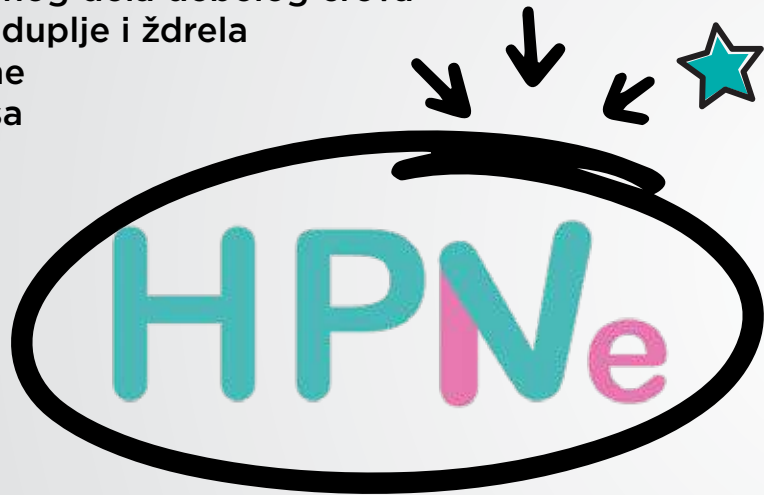

HPV_e

www.hpvinfos.rs

GLOBALNO, HPV IZAZIVA 1 OD 20 SLUČAJEVA RAKA!

- preko 99% slučajeva raka grlića materice
- 9 od 10 slučajeva raka završnog dela debelog creva
- 3 od 10 slučajeva raka usne duplje i ždrela
- 7 od 10 slučajeva raka vagine
- 5 od 10 slučajeva raka penisa

PREMA PODACIMA INSTITUTA ZA JAVNO ZDRAVLJE SRBIJE „DR MILAN JOVANOVIĆ BATUT”, TOKOM 2020. GODINE U SRBIJI JE OD RAKA GRLIĆA MATERICE OBOLELO 1.087 ŽENA, DOK SU 453 ŽENE NAŽALOST UMRLE. ČAK U 99,7 % SLUČAJEVA RAKA GRLIĆA MATERICE POSTOJI HPV INFEKCIJA.

ŠTA SU HUMANI PAPILOMA VIRUSI (HPV)?

HPV predstavljaju vrstu virusa koji mogu da prouzrokuju infekciju kože ili sluzokože na različitim delovima tela. Postoji više različitih tipova HPV. Neki od njih mogu da dovedu do pojave genitalnih bradavica, ali i nastanka promena i raka na grliću materice, kao i drugih vrsta raka kod muškaraca i žena.

KOLIKO JE ČESTA HPV INFEKCIJA?

Infekcija humanim papiloma virusom se javlja veoma često i većina muškaraca i žena tokom života dođe u kontakt sa bar jednim tipom HPV. Ovaj virus se lako prenosi kontaktom preko kože/sluzokože zaražene osobe, a većina ljudi i ne zna da ima HPV u organizmu. Na taj način ga mogu preneti drugoj osobi, a da toga nisu ni svesni.

KOLIKO JE OZBILJNA HPV INFEKCIJA?

HPV infekcija može da bude veoma ozbiljna. Većina ljudi se tokom života uz pomoć prirodnog imuniteta izbori sa HPV infekcijom. Međutim, postoje osobe čiji imuni sistem nije uspeo da eliminiše infekciju i tada dolazi do pojave oboljenja kao što su rak grlića materice, ženskih i muških polnih organa, usne duplje i ždrela.

KAKO SE PRENOSI HPV?

HPV se najčešće prenosi seksualnim putem, ali može da se prenese i kontaktom sa delovima kože/sluzokože koja je inficirana ovim virusom. Takođe, osoba može biti inficirana HPV, a da to ne zna i da tako virus prenese drugoj osobi. Moguće je i da se neko inficira sa više različitih tipova HPV.

KAKO SE SPREČAVA HPV INFEKCIJA?

Primarna prevencija oboljenja izazvanih HPV se sprovodi vakcinacijom. Tako se podstiče imunitet organizma, kako bi se sprečio nastanak infekcije koja može dovesti do pojave ozbiljnih zdravstvenih problema, kao što je rak grlića materice. HPV vakcina je besplatna i može da se dobije u svim domovima zdravlja širom Srbije. Informišite se kod pedijatra svog deteta o načinu zaštite od oboljenja izazvanih HPV. Sekundarna prevencija uključuje skrining i rano otkrivanje asimptomatskih oblika bolesti. U našoj zemlji se kao mera sekundarne prevencije sprovodi skrining na rano otkrivanje raka grlića materice. Treba napomenuti da su vakcinacija i preventivni pregledi metode prevencije koje mogu eliminisati pojavu ovog oboljenja, što je i cilj Svetske zdravstvene organizacije.

U KOM UZRASTU MOJA DEVOJČICA ILI DEČAK TREBA DA PRIME HPV VAKCINU?

Vakcinacija se preporučuje devojčicama i dečacima školskog uzrasta. Dokazano je da je najveća efikasnost HPV vakcine u periodu pre otpočinjanja seksualnih odnosa. Vakcinacijom se stvara bolji imunitet u detinjstvu, koji će se suprotstaviti infekciji koja može da nastane kasnije tokom života.

HPV vakcina preporučuje se i dečacima!

Pomaže u prevenciji HPV infekcije koja kod muškaraca može dovesti do raka završnog dela debelog creva, ždrela, penisa i genitalnih bradavica. Vakcinacijom dečaka smanjuje se mogućnost širenja HPV infekcije. Do sada je preko 30 zemalja uvelo program HPV vakcinacije dečaka između ostalih i naša zemlja.

DA LI JE HPV VAKCINA BEZBEDNA?

Da! Pre početka primene HPV vakcina je prošla dugogodišnja detaljna ispitivanja njene bezbednosti. Od 2006, kada je započeta primena HPV vakcine, kod više od 1 milion učesnika u preko 100 studija koje su pratile bezbednost HPV vakcine nije zabeležen nijedan slučaj ozbiljnih neželjenih reakcija koje se mogu dovesti u vezu sa primenom HPV vakcine. Do sada je u preko 140 zemalja dato više od 500 miliona doza HPV vakcine.

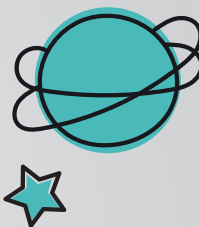
Svetska zdravstvena organizacija (SZO) HPV vakcine smatra ekstremno bezbednim!

HPV_e

DA LI JE HPV VAKCINA EFIKASNA?

Da! HPV vakcina se pokazala kao veoma efikasna u zaštiti od tipova HPV kojima je namenjena. U preko 100 studija koje su merile efikasnost, efektivnost i uticaj HPV vakcina na smanjenje oboljevanja izazvanih HPV infekcijom zabeležen je značajan pad u broju novoobolelih u odnosu na period pre uvođenja imunizacije i u odnosu vakcinisanih sa nevakcinisanim. Pozitivni primeri zemalja poput Švedske, Portugala, Danske, Velike Britanije i Australije beleže značajan pad stope oboljevanja od raka grlića materice i ostalih bolesti izazvanih HPV za oko 80 odsto.

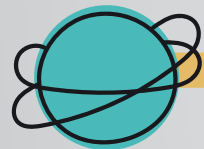

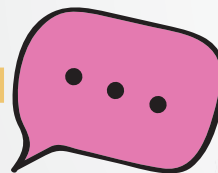
VAŽNO JE ZNATI!

U Srbiji su tokom 2020. godine 453 žene umrle od raka grlića materice, od kojih 105 u Beogradu.

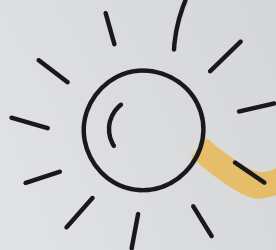
Razgovarajte sa pedijatrom svog deteta o prevenciji i zaštiti od HPV infekcije!

**HPV vakcina je
bezbedna i efikasna i
predstavlja najbolju prevenciju
od raka grlića materice!**

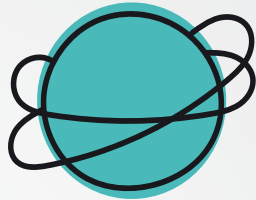

**U 90 % slučajeva HPV vakcina je
efikasna u zaštiti od dobijanja
genitalnih bradavica.**

REFERENCE

- Institut za javno zdravlje Srbije „DR Milan Jovanovic Batut“, www.batut.org.rs, www.skriningsrbija.rs
- Gradski zavod za javno zdravlje Beograd, Градски завод за јавно здравље - Београд - XVI Европска недеља превенције рака грлића материце 2022. године (zdravlje.org.rs)
- American College of Obstetricians and Gynecologists (ACOG) Committee on Adolescent Health Care. Fact Sheet: Human Papillomavirus www.acog.org.
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC). National Center for Chronic Disease Pre-vention and Health Promotion. HPV and Cancer. www.cdc.gov/hpv/cancer.html
- de Martel C, Georges D, Bray F, Ferlay J, Clifford G. Global burden of cancers attributable to infections in 2018: a worldwide incidence analysis[J] Lancet Glob Health. 2020;8(2):e180–90. doi: 10.1016/S2214-109X(19)30488-7.

<https://www.hse.ie/eng/health/immunisation/pubinfo/schoolprog/hpv/>

HPNe

Saznaj više na:
www.hpvinfos.rs

Podržano od:

Republika Srbija
Ministarstvo zdravlja

Republika Srbija
Ministarstvo prosvete,
nauke i tehnološkog razvoja

INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVLJE SRBIJE
„Dr Milan Jovanović Batut“

